

Kiyoshi Yamamoto – My hair loves BAD weather

Intervju Märit Aronsson 04.05.2021

Kiyoshi Yamamoto är född och uppvuxen i Brasilien med japanska föräldrar, och utbildad i Bergen. Han rör sig fritt mellan konst och konsthantverk, och utgår ofta från personliga erfarenheter när han eksperimenterar med olika material och tekniker. Det är färgstarkt och slående, men han har själv sagt att det är patetiskt å lage fine ting. För det är alltid något mer; bearbetning av personliga eller kollektiva traumer, en lek med roller eller letande efter identitet.

Det första man ser når man kommer in i utstillingsrommet på TSSK är ett enormt draperi i silke. Det ser ut som en teaterridå?

Ja, det er et stort sceneteppe. Jeg er veldig fascinert av den teatrale magien; den monumentale idéen om at når vi går i teateret så vet vi at det er et spill, og alle aksepterer det. I dette utstillingsrommet plasserer jeg så kunst som iscenesettelse eller som en form av scenekunst, hvor hensikten er å fortelle en historie. Men hva finnes egentlig bak sceneteppet? Tittelen på draperiet er *Do not eat the yellow snow*. Tittlene mine refererer ofte til sanger som har betydd mye for meg, og det er en sang av Frank Zappa. Tittelen er en form av tøysete bekreftelse. Jeg benytter meg av denne retorikken bevisst for å vise at noen er fremmede i dette landet. For, husk, folk har ulik bakgrunn og erfaring.

Kan du berätta om namnet på utställningen?

My hair loves BAD weather, det er svaret mitt på et spørsmål jeg ofte får: "Hvorfor ble du igjen i Norge etter utdanningen?" Det er en forsvarsmekanisme, svaret legger ikke opp til videre samtale. Det store, vevede bildet som henger på veggen heter *Do you really wanna hurt me?*, som i sangen med Culture Club. Bildet er vevd med søte og uskyldige, godterilignende farger. Likevel, helheten og det ferdige uttrykket fremstår litt voldelig. Du blir ikke sint på søtsaker, så hvorfor skal du være sint på meg, bare for at jeg eksisterer?

Kiyoshi Yamamoto, «Eva» fra Tropical Gold and Hard Sand (med Deise Nunes), F. Amalie Selvik/TSSK

Är det en hållning du möter av och till?

Ja, det lønner seg ikke å *go with the flow*. Du må insistere på din egen greie. Jeg har blitt trent i å være trygg i min egen kropp og min egen mening, fordi jeg har alltid har vært annerledes. Hver gang jeg har møtt på motstand, så har det styrket meg. Motstand er en drivkraft. Jeg blir veldig ofte kalt «eksotisk», og derfor bruker jeg det i utstillingen. Med en gang du kaller noe eksotisk så fremmedgjør du det, og tar kunsten ut av sin kontekst. Diskusjonen om det eksotiske og koloniale er selvsagt kjedelig og klisjé, men jeg er nødt til å ta den.

Kan man säga att du inlemmar problematiken i ditt eget kunstnerskap? Det kommer ju inte från dig, du har ju blivit intvingad i den rollen. Och då har det blivit en del av det hela.

Ja, før var intensjonen min bare å veve fine tepper. Jeg hadde ikke behov for å gå inn i identitetspolitikk. Det går ikke lenger. Jeg må gå beyond det å veve fine tepper. Materialene må ha en mening. Det store sceneteppet, for eksempel, er 100% brasiliansk silke. Det er ingen tilfeldighet. Jeg vokste opp i Brasil, som har verdens største koloni av japanere utenfor Japan. Da mennesker emigrerte dit fra Japan tok de med seg egg fra silkeormen, og silkeproduksjon ble etterhvert en betydelig business i Brasil. Det er av stor kulturell betydning. Derfor insisterer jeg på å bruke det materialet, til tross for at det er ekstremt dyrt.

Jeg har farget med både kjemiske og naturlige farger. Alle rosa farger kommer fra kochenill, en lus som vi bruker til rødfarger i for eksempel lepestift og ketsjup. Farge på 1500-tallet var mer verdt enn gull. Etter det jeg har hørt skal kochenill ha vært en av grunnene til at spanske styrker styrket aztekerriket, slik at de kunne ta fargestoffet med seg til Europa. Spania er fortsatt en stor produsent av kochenill.

Den koloniale arven finnes overalt, ofte sitter den i språket som vi bruker ubevisst hele tiden. For eksempel så er det en selvfølge at det finnes kolonialbutikker i Skandinavia. Hvorfor kaller vi dem ikke bare matbutikker, eller fruktavdelinger? Apropos, så har jeg et bord med glassobjekter som er utformet litt som en butikk. Glassinstallasjonen er laget i samarbeid med Deise Nunes. Hun er en viktig nøkkelperson i prosjektet. Jeg prøver å ufarliggjøre kunsten, for folk synes ofte å være kjemperedd for den. Dette er jo glasskulpturer, men når du setter blomster i dem så blir de til vaser. Jeg liker den kontrasten.

Kiyoshi Yamamoto, Tropical Gold and Hard Sand (med Deise Nunes, F. TSSK/Amalie Selvik)

Du har jobbat framförallt med textil. Hur kom det sig att du började med glas?

Jeg var i en bilulykke for noen år tilbake og fikk veldig mye knust glass utover meg. Etter det fikk jeg angst av glass, jeg klarte ikke engang å drikke av et glass. Da sa min lege og psykolog at jeg burde besøke et glassverksted, for å bearbeide traumet. Så jeg har vært på mange kveldskurs i glassblåsing, og har fått profesjonell assistanse til å lage disse objektene. For meg symboliserer dette ikke bare bearbeidelsen av mitt traume, men kanskje min families samlede traumer.

Fernanda Branco, Gaia's Hair Intruding thoughts, performance i Yamamotos utstilling, TSSK F. AST

Du har inviterat tre andra konstnärer, Luanda Carneiro Jacoel, Fernanda Branco og Deise Nunes, till att delta i utställningen, och dessutom Queer club-konseptet og samtaleplattformen Karmaklubb. Berätta om det!

Jeg er veldig privilegert; jeg blir tildelt stipend og utstillinger, men i den store sammenhengen er jeg veldig alene. Da jeg så på utstillingshistorikken til TSSK fant jeg ingen utenlandske navn der siden 2016. Jeg tok grep med en gang. Det er ikke sånn at jeg er snill som deler utstillingsplassen min, men jeg er lei av prat og vil ha direkte handling. Jeg vil samarbeide med andre kunstnere som har lik bakgrunn som meg. Da mener jeg ikke kun nasjonalitet. Men også legning og ekstravaganza. Det å ville samle alle som føler utenforskap er kanskje et paradoks. Jeg kaller det en trilogi. Først gjorde jeg det på Hå gamle prestegård, nå her på kunstnersenteret og i høst blir det på Trafo Kunsthall. Jeg har også invitert Karmaklubb, til å komme i slutten av utstillingsperioden. Det er et fantastisk konsept: En klubb som plattform for dialog er mye bedre enn et seminar. La oss danse og snakke sammen!

Artikkelfoto: Fernanda Branco, Gaia's Hair Intruding thoughts, performance i Yamamotos utstilling, TSSK F. Amalie Selvik

Kiyoshio Yamamoto «My Hair Loves BAD Weather» med Fernanda Branco, Deise Nunes, Luanda Carneiro Jacoel og Karmaklubb. 30. april–13. juni 2021

Trøndelag Senter for Samtidskunst